

توراه اور • پاراشاها لך לך • مامار 6

בעצם היום הזה נימול אברהם וגו'

ابراهيم در خود آن روز ختنه شد

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربّه، رب لیوی ییتسחק

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/lech-lecha/6

1 **בעצם היום הזה נימול אברהם וגו'.** להבין הקושיא שנזכר בספרים מפני מה לא מל אברהם א"ע [את עצמו] קודם מאחר שקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואפילו עירובי תבשילין.

«در همان روز ابراهیم (آبراهم) ختنه شد»، و الی آخر. [باید] این پرسشی را که در کتابها مطرح شده است بفهمیم: چرا ابراهیم پیشتر خود را ختنه نکرد، با آنکه پیش از داده شدن تورات به تمام تورات عمل می کرد، حتی آیین پیوند خوراکها (عירובי תבשילין, eiruvei tavshilin) را نیز؟

ولهבין זה צ"ל תחלה ענין המילה דהנה כתיב לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] **מילה וס"ת** [וסופי תיבות] **הוי"ה**.

برای فهم این مطلب، باید نخست [توضیح دهیم] مسئله ختنه چیست. زیرا نوشته شده است: «در آسمان نیست که بگویی: چه کسی برای ما به آسمان بالا رود؟» (mi ya'aleh lanu hashamaymah) - حروف آغازین این عبارت ختنه (مילה, milah) را [می سازند] و حروف پایانی اش نام چهارحرفی (ה', Havayah) را [می سازند].

2 **והענין דהנה תחלה כתיב ומלתם את ערלת לבבכם וכתיב ומל ה' אלקיך את לבבך ופי' שיש ב' בחי' מילה האחת היא מלמטה למעלה שצריכים אנו למול את ערלת הלב והוא ענין התשובה**

شرح مطلب چنین است: نخست نوشته شده است: «پوست ختنه دل خود را ببرید»، و [نیز] نوشته شده است: «و ה' اלקיך تو، دل تو را ختنه خواهد کرد.» مراد این است که دو مرتبه ختنه وجود دارد. نخستین مرتبه از پایین به بالا است: ما باید پوست ختنه دل را ببریم، و این همان بازگشت (תשובה, teshuvah) است،

כמ"ש ושבת עד הוי"ה אלקיך בקיום התורה ומצות וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] **אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין.**

چنان که نوشته شده است: «و به سوی ه' اלקیך بازخواهید گشت»، از راه عمل به تورات و فرمانها (מצות, mitzvos). و حکیمان ما، یادشان به برکت باد، گفته اند: «اگر اسرائیل بازگشت (תשובה, teshuvah) کنند، رهایی می یابند؛ و اگر نه، رهایی نمی یابند.»

ואחר קבוצ גליות כתיב והביאך אל הארץ והטיבך כו'. והוא המילה שמלמעלה למטה ומל ה' את לבבך
و پس از گرد آمدن تبعیدیان نوشته شده است: «و تو را به سرزمین خواهد آورد... و به تو نیکی خواهد کرد»، و غیره. این همان ختنه ای است که از بالا به پایین است: «و ه' دل تو را ختنه خواهد کرد.»

(וזהו והטיבך מאבותיך בחי' מה רב טובך אשר צפנת לכו' כי במשה שנולד מהול כתיב ותרא אותו כי טוב הוא לכו')

(ו این معنای «و به تو بیش از پدران تو نیکی خواهد کرد» است: مرتبه «چه بسیار است نیکی تو که آن را نهان داشته‌ای»، و غیره؛ زیرا درباره موسی (משה, Moshe), که ختنه شده به دنیا آمد، نوشته شده است: «و او را دید که نیکوست»، و غیره.)

והיינו שבחי' מילה ראשונה שמלמטה למעלה היא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והאתעדל"ע [והאתערותא דלעילא] הוא הגלוי בחי' ומל ה' את לבבך לכו'.

یعنی مرتبه ختنه نخست، که از پایین به بالا است، برانگیختگی از پایین (אתערותא דלתתא, isarus dilesata) است؛ و برانگیختگی از بالا (אתערותא דלעילא, isarus dileila), آشکار شدن مرتبه «و ה' دل تو را ختنه خواهد کرد»، و غیره، است.

והנה על מילה שניה הזאת שיהיה לאחר קבוץ גלויות ולאחר קיום התורה כולה כתיב מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] מילה שהיא למעלה מבחי' התורה

اکنون، درباره این ختنه دوم که پس از گردآمدن تبعیدیان و پس از انجام تمام تورات خواهد بود، نوشته شده است: «چه کسی برای ما به آسمان فراخواهد رفت؟» - حروف آغازین آن واژه **מילה** (milah) را می‌سازند - و این مرتبه‌ای فراتر از مرتبه تورات است.

כי על התורה נאמר לא בשמים היא שהיא נשפלת למטה דוקא וכנז' [וכנזכר] בגמ' [בגמרא] שא"ר [שאמר רבי] יהושע אין משגיחין בבת קול מפני שאין התורה בשמים כ"א למטה הימנה ונק' תורת הוי"ה

زیرا درباره تورات گفته شده است: «در آسمان نیست»، چون به پایین، و مشخصاً به پایین، فرود آورده شده است. و چنان‌که در گمارا (גמרא, Gemara) آمده است، رבי יהושوع (יהושע, Rabbi Yehoshua) گفت: «به ندای آسمانی اعتنا نمی‌کنیم»، زیرا تورات در آسمان نیست، بلکه فقط پایین‌تر از آن است. و «توراتِ ה'» نامیده می‌شود،

כי שם הוי"ה יו"ד צמצום ה' התפשטות ו' המשכה כו' שע"ז נמשכה למטה אבל מילה הנ"ל היא למעלה משם הוי"ה עד שהיא בר"ת [בראשי תיבות] ושם הוי"ה הוא בס"ת [בסופי תיבות] וע"כ היא מבחי' ומדרגת השמימה.

زیرا نام Havayah چنین است: یود (י, yud)، انقباض (צמצום, tzimtzum)؛ هی (ה, hei)، گسترش؛ واو (ו, vav)، امتداد بخشی، و غیره؛ و از این راه به پایین فرود آمد. اما آن ختنه‌ای که پیش‌تر ذکر شد، فراتر از نام Havayah است؛ تا آنجا که در حروف آغازین قرار دارد، حال آن‌که نام Havayah در حروف پایانی است؛ و از این‌رو، به مرتبه و جایگاه «به آسمان» (שמימה, hashamaymah) تعلق دارد.

ולמעלה מבחי' התורה שנשפלה למטה מבחי' שמים אלו. וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות.

ו [این] بالاتر از مرتبة توره (توره, Torah) است؛ توراھی که از مرتبة این آسمانها به پایین فرو آورده شد. و در این باره، حکیمان ما، که یادشان مبارک باد، فرمودند: «بزرگ است ختنه، زیرا درباره آن سیزده پیمان بسته شد.»

פי' גדולה מילה היא בחי' המילה הגדולה שלמעלה למטה (ע' [עין] במק"מ [במקדש מלך] על הזוהר ח"ג [חלק ג'] דרל"ג ע"ב ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' קדושים בטעמי מצות מענין גדולה מילה) שימול ה' את לבבך

معنای «ختنة بزرگ» این است: مرتبة ختنه بزرگ، که از بالا به پایین است (بنگرید به میکداش ملیخ (مקדש מלך, Mikdash Melech) بر زوهار (זהר, the Zohar)، بخش 3، صفحه 233b، و نیز در لیکوتی تורה (לקוטי תורה, Likkutei Torah) [از آریזال (האריז"ל)]، פרשת קדושیم (פרשת קדושים, Parshas Kedoshim)، در תעמי המיתזוס (טעמי מצות, Taamei HaMitzvos)، درباره «بزرگ است ختنه» – یعنی ה' دلت را ختنه خواهد کرد.

ולכן נכרתה בי"ג בריתות פי' כידוע שענין הכריתת ברית הוא למעלה מן השכל והדעת ע"ד ב' אוהבים שעושים כריתת ברית להיות אוהבים זע"ז [זה עם זה / זה על זה]

ازاینرو، ختنه با سیزده پیمان برقرار شد. توضیح این مطلب، چنانکه معروف است، این است که بستن پیمان امری فراتر از عقل و شناخت است؛ همچون دو دوست که با یکدیگر پیمان می‌بندند تا دوست یکدیگر باشند؛

דהיינו שיוכרח להיות אוהבו אף אם לא היה נמשך אצלו אהבה זו אליו אח"כ מצד השכל והדעת מ"מ מכריח א"ע [את עצמו] לאהבה בבחינה שלמעלה מהשכל והדעת.

یعنی او ناگزیر باشد که دوستش بدارد: حتی اگر پس از آن، این عشق به او بر اثر عقل و شناخت در دلش پدید نیاید، باین همه خود را وامی‌دارد که در مرتبه‌ای فراتر از عقل و شناخت دوستش بدارد.

וכך כדי להיות גילוי והמשכה בחי' מילה הגדולה הנ"ל (שהוא בחי' מה רב טובך כו')

و نیز چنین است: برای آن‌که مرتبة ختنه بزرگ یادشده در بالا (که همان مرتبة «چه بسیار است نیکی تو» و غیره است) آشکار شود و به پایین کشیده شود،

הוא ע"י י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהן למעלה מהחכמה והשכל ולכך היא למעלה מבחי' שם הוי"ה ולמעלה מבחי' תורה

این کار از راه سیزده صفت رحمت صورت می‌گیرد؛ آن‌ها بالاتر از حکمت (Chochmah, חכמה) و عقل‌اند؛ ازاین‌رو، این مرتبه بالاتر از مرتبه نام Havayah و بالاتر از مرتبه تورا است.

(כמו שי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] הן בחי' שלמעלה מהתורה ולכן שם הוא سلیחת עון) וע"ז נאמר עד יעבור עמך הוי"ה פי' עד יעבור בבחי' שלמעלה משם הוי"ה (וגם בי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כתי' [כתיב] ויעבור כו').

(همان‌گونه که سیزده صفت رحمت مرتبه‌ای فراتر از تورا‌اند و ازاین‌رو گناه در همان‌جا آمرزیده می‌شود.) و در این باره گفته شده است: «تا قوم تو عبور کنند، هی»؛ یعنی «تا [آنان]» به مرتبه‌ای فراتر از نام هی بگذرند. (و درباره سیزده صفت رحمت نیز نوشته شده است: «و [او] گذشت» و غیره.)

وهנה בזה יובן ענין שאברהם קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ולא קיים מצות מילה מפני שרצה להגיע לאותה מילה גדולה שמלמעלה למטה.

اکنون با این توضیح می‌توان فهمید که ابراهیم پیش از آن‌که تورا داده شود، تمام تورا را به‌جا می‌آورد، اما فرمان ختنه (מצות مילה, mitzvas milah) را به‌جا نیاورد؛ زیرا می‌خواست به آن ختنه بزرگ دست یابد که از بالا به پایین است.

ولכך קיים כל התורה כולה שלמטה מאותה מילה ואח"כ זכה לאותה מילה גדולה שמלמעלה.

ازاین‌رو، او تمام تورات را که فروتر از آن ختنه بود رعایت کرد، و سپس شایسته آن ختنه بزرگ شد که از بالا است.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] נמול אברהם ולא כתיב וימל א"ע [את עצמן] כמ"ש תחלה גבי מילת ישמעאל ומקנת כספו דכתיב וימל כו'

و از همین رو گفته شده است: «ابراهیم (آברהם) ختنه شد»، و نه اینکه نوشته شده باشد: «و او خود را ختنه کرد»؛ چنان‌که پیش‌تر درباره ختنه اسماعیل (یشמעאל) و کسانی که با پولش خریده بود آمده است که نوشته شده: «و او ختنه کرد» و غیره.

לפי שהיא המילה שמלמטה כדכתיב ומלתם את ערלת לבבכם אבל אברהם זכה לגילוי בחי' ומל ה' את לבבך ע"כ נאמר נמול אברהם כו'.

زیرا آن ختنه‌ای است که از پایین انجام می‌شود؛ چنان‌که نوشته شده است: «غلفت دل خود را ختنه کنيد.» اما ابراهیم شایسته تجلی مرتبه «و هی دل تو را ختنه خواهد کرد» شد؛ ازاین‌رو گفته شده است: «ابراهیم ختنه شد» و غیره.

וזהו בעצם היום הזה נמול פי' בעצמיות של היום הזה ויום הזה הוא היום שכולו ארוך שכולו טוב כו'.

و این [مقصود] «در همان روز خود (בעצם היום הזה, be'etzem hayom hazeh) ختنه شد» است: یعنی در جوهر همین روز. و «این روز» روزی است که سراسر دراز است و سراسر نیکو و غیره.

והעצמיות של היום הזה היינו אותו הגילוי הגדול שיהי' [שיהיה] לע"ל [לעתיד לבוא] גילוי בחי' רב טובך

וזהו שכולו טוב וכשנתגלה לו בחי' העצם של היום הזה אז נמול אברהם כו':

و جوهر این روز همان تجلّی عظیمی است که در زمان آینده خواهد بود: تجلّی مرتبّه «نیکی عظیم تو». و این [مقصود] «سراسر نیکو» است. و هنگامی که مرتبّه جوهر این روز بر او آشکار شد، آن‌گاه ابراهیم ختنه شد و غیره.

دربارهٔ این نسخه

.the English translation و This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309 /parsha). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ‌چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

[/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/lech-lecha/6](https://likuteitorah.com/fa/torah-ohr/lech-lecha/6) از

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک